

Súd: Okresný súd Banská Bystrica
Spisová značka: 6T/52/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6120010660
Dátum vydania rozhodnutia: 07. 07. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eliška Šnajderová
ECLI: ECLI:SK:OSBB:2021:6120010660.6

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Samosudkyňa Okresného súdu Banská Bystrica JUDr. Eliška Šnajderová na hlavnom pojednávaní konanom dňa 07.07.2021 v Banskej Bystrici takto

rozhodol:

Obžalovaný

D. B., M.. XX.XX.XXXX F. L., A. Q. A. B.L., A.. Č.. F. Ústave na výkon väzby a Ústave na výkon trestu odňatia slobody Žilina

je vinný,

že v Banskej Bystrici a všade tam, kde sa zdržiaval v období od 01.09.2019 do 14.09.2020 si ako rodič neplnil riadne a včas svoju vyživovaciu povinnosť, ktorá mu voči synovi D. M. Q., M.. XX.XX.XXXX vyplývala zo Zákona o rodine, pričom rozsah a spôsob jej plnenia bol určený rozsudkom Okresného súdu Banská Bystrica sp.zn. 37P/347/2017 zo dňa 15.03.2018 vo výške 150,- € mesačne, vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky P. Q., pričom vyživovaciu povinnosť si neplnil, hoci mohol, čím mu vznikol dlh na výživnom voči synovi D. M. vo výške 1.950,- €, a takto konal napriek tomu, že

- trestným rozkazom Okresného súdu Banská Bystrica sp.zn. 7T/33/2019 zo dňa 28.06.2019, ktorý sa stal právoplatným dňa 17.07.2019 bol uznaný vinným zo spáchania prečinu „Zanedbanie povinnej výživy“ podľa § 207 ods. 1 Tr. zák.

- trestným rozkazom Okresného súdu Martin sp.zn. 13T/34/2019 zo dňa 13.01.2020, ktorý sa stal právoplatným dňa 07.08.2020 bol uznaný vinným zo spáchania prečinu „Zanedbanie povinnej výživy“ podľa § 207 ods. 1, 3 písm. b) Tr. zák., v spojení s § 138 písm. b) Tr. zák.

teda

najmenej dva mesiace v období dvoch rokov si neplnil úmyselne zákonnú povinnosť vyživovať iného hoci bol v predchádzajúcich dvadsiatich štyroch mesiacoch za taký čin odsúdený

čím spáchal

prečin „Zanedbanie povinnej výživy“ podľa § 207 ods. 1, ods. 3 písm. c) Tr. zák.

a za to mu súd

ukladá

podľa § 207 ods. 3 Tr. zák., v spojení § 36 písm. l) Tr. zák. a § 38 ods. 3 Tr. zák. trest odňatia slobody vo výmere jeden rok.

Súd podľa § 48 ods. 2 písm. a) Tr. zák. zaraduje obžalovaného na výkon trestu odňatia slobody do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom strázenia.

odôvodnenie:

Prokurátor Okresnej prokuratúry Banská Bystrica podal dňa 13.08.2020 voči obžalovanému obžalobu pre skutok uvedený vo výroku rozsudku.

Okresný súd na hlavnom pojednávaní konanom v dňoch 01.03.2021 a 07.07.2021 vykonal dokazovanie v nasledovnom rozsahu:

Obžalovaný na hlavnom pojednávaní (č.l. 119) v zhode s jeho výpoveďou z prípravného konania (č.l. 10) uviedol, že výživné voči svojmu synovi neplatil v plnej výške. Peniaze dával matke svojho dieťaťa na ruku a taktiež robil týždenné nákupy, čo môžu potvrdiť aj svedkovia. So svedkyňou P. Q. (matkou dieťaťa) sa rozišiel pred 3,5 až 5 rokmi. Ona odišla tak, že si zbalila svoje veci a odišla bez toho, aby mu niečo povedala. So sebou zobrala aj ich spoločného syna. Potom sa zatajovala a neumožňovala mu kontakt so synom. P. Q.ú nevidel štyri roky. Jej adresu zistil cez úrad práce, sociálnych vecí a rodiny, kontaktoval ju listom, ale zatiaľ mu neodpísala. Keď spolu žili v spoločnej domácnosti, živil aj jej matku, ktorá s nimi bývala. Po nejakom čase s nimi bývala aj jej sestra s dvoma deťmi, ktorých prichýlil. Od 01.09.2019 výživné vôbec neplatil, ani nerobil žiadne nákupy, pretože so P. Q. nebol v kontakte.

Svedkyňa P. Q. (matka dieťaťa) na hlavnom pojednávaní (č.l. 186) v zhode s výpoveďou z prípravného konania (č.l. 23) uviedla, že s obžalovaným má syna RÓ. M.. Spolužitie s obžalovaným ukončila zhruba vo veku dvoch rokov dieťaťa. Obmedzoval ich na osobnej slobode, zatváral ich v spálni, dieťa učil neumytému ovociu, doniesol pleseň na rukách. Od začiatku narúšal jej autoritu ako matky. Keď spolu bývali, na chod domácnosti prispievali obaja. Poberala materský príspevok, pomáhala im aj jej matka, ktorá s nimi bývala v jednej domácnosti. Obžalovaný sa spočiatku zaujímal o syna, až kým nezistil, že má bipolárnu poruchu. Podala návrh na exekúciu ohľadom výživného, pričom poberá náhradné výživné. Ich spoločný syn je zdravotne ťažko postihnutý, jeho zdravotný stav je veľmi vážny. Má diagnostikovanú bipolárnu afektívnu poruchu a vyžaduje si celodennú starostlivosť. Obžalovaný výživné neplatí, o syna sa nezaujíma, nekupuje mu žiadne darčeky. V minulosti už bol za neplatenie výživného voči synovi súdom odsúdený. Z ústavu na výkon trestu, v ktorom obžalovaný vykonáva trest, jej prišlo výživné v posledných troch mesiacoch v celkovej výške cca 83,- €.

Ďalej súd vykonal dokazovanie čítaním listinných dôkazov:

Z rozsudku Okresného súdu Banská Bystrica sp.zn. 37P/347/2017 zo dňa 15.03.2018 mal súd preukázané, že obžalovaný je otcom mal. D. M. Q., M.. XX.XX.XXXX, pričom je povinný prispievať na jeho výživu sumou 150,- € mesačne vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky maloletého. Rozsudok sa stal právoplatným dňa 17.04.2018 (č.l. 37).

Z trestného rozkazu Okresného súdu Banská Bystrica sp.zn. 7T/33/2019 zo dňa 28.06.2019 bolo zistené, že obžalovaný bol uznaný vinným zo spáchania prečinu „Zanedbanie povinnej výživy“ podľa § 207 ods. 1 Tr. zák., za čo mu bol uložený trest odňatia slobody vo výmere šesť mesiacov. Súd výkon trestu odňatia slobody podmienene odložil a určil obžalovanému skúšobnú dobu na osemnásť mesiacov. Trestný rozkaz sa stal právoplatným dňa 17.07.2019. V zmysle trestného rozkazu obžalovaný neplatil výživné v období od apríla 2019 do 17.07.2019 (č.l. 41).

Zo správy ÚPSVR vyplýva, že obžalovaný v súčasnosti nie je evidovaný ako uchádzač o zamestnanie. Jeho predchádzajúca evidencia trvala od 19.11.2003 do 04.05.2004. Obžalovaný je evidovaný ako povinná osoba - neplatené náhradné výživné od 01.10.2018 (č.l. 55, 167).

Zo správy Obce Turčianske Kľačany mal súd preukázané, že obžalovaný sa v mieste svojho trvalého bydliska nezdržiava, pričom obec nemá vedomosť o správaní, majetkových a rodinných pomeroch obžalovaného (č.l. 62).

Z výpisu zo živnostenského registra bolo zistené, že obžalovaný je od 30.01.2013 samostatne zárobkovo činnou osobou (č.l. 63).

Z lustrácie v evidencii priestupkov vyplýva, že obžalovaný v minulosti spáchal dva priestupky, jeden proti majetku a jeden na proti verejnému poriadku (č.l. 176).

Zo správy Sociálnej poisťovne vyplýva, že obžalovaný je v súčasnosti, počas výkonu trestu odňatia slobody, zamestnaný (č.l. 179).

Z lustrácie GP SR mal súd preukázané, že voči obžalovanému nie je vedené žiadne iné trestné konanie (č.l. 180).

Z odpisu registra trestov na obžalovaného bolo zistené, že obžalovaný bol doteraz desaťkrát trestaný súdom Slovenskej republiky a dvakrát súdom Českej republiky. Dve odsúdenia má už zahladené (č.l. 185).

Z lustrácie ZVJS a správy ÚVV a ÚVTOS Žilina vyplýva, že obžalovaný vykonáva trest odňatia slobody od 14.09.2020. Obžalovaný nahlásil po nastúpení na výkon trestu vyživovaciu povinnosť voči svojmu synovi D.Ó. M. (č.l. 86, 129).

Z pripojeného spisu Okresného súdu Martin sp.zn. 13T/34/2019 mal súd preukázané, že obžalovaný bol trestným rozkazom zo dňa 13.01.2020 uznaný vinným zo spáchania prečinu „Zanedbanie povinnej výživy“ podľa § 207 ods. 1, ods. 3 písm. b) Tr. zák., za čo mu bol uložený trest odňatia slobody vo výmere jeden rok v ústave na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia. Trestný rozkaz bol obžalovanému doručený dňa 29.07.2020 a právoplatným sa stal dňa 07.08.2020 (č.l. 136 prip. spisu).

Vykonaným dokazovaním bolo spoľahlivo a jednoznačne preukázané, že žalovaný skutok sa stal, je trestným činom a spáchal ho obžalovaný, ktorý je za jeho spáchanie trestne zodpovedný.

Existencia vyživovacej povinnosti obžalovaného voči jeho synovi vyplýva priamo z zákona (§ 62 ods. 1 zák. č. 36/2005 Z.z.). Jeho otcovstvo je preukázané podľa rozhodnutia, ktorým súd určil obžalovanému povinnosť platiť výživné voči svojmu synovi (č.l. 37), pričom obžalovaný svoje otcovstvo ani nepopieral.

Výška jeho vyživovacej povinnosti bola v žalovanom období určená tzv. civilným rozhodnutím tak, ako je uvedené vo výroku rozsudku. Hoci súd nebol viazaný výškou vyživovacej povinnosti určenej rozsudkom v tzv. civilnej veci (§ 7 ods. 1 Tr. por.), vykonaným dokazovaním na hlavnom pojednávaní mal súd spoľahlivo preukázané, že takto určená výška vyživovacej povinnosti v žalovanom období zodpovedala schopnostiam a možnostiam obžalovaného. Vychádzajúc z § 62 Zákona o rodine možno jednoznačne konštatovať, že obžalovaný bol v žalovanom období schopný (pri riadnom plnení si svojich povinností) platiť výživné voči svojmu synovi v takej výške, ako mu bolo určené v civilnom procese.

Obžalovaný už od začatia trestného stíhania nepopiera spáchanie skutku, priznal sa, že výživné voči svojmu synovi neplatil. Svoje konanie v podstatne nijakým spôsobom neodôvodnil, poukázal len na skutočnosť, že matka dieťaťa s ním nekomunikuje a odopiera mu kontakt so synom. Obžalovaný však nijakým spôsobom nepreukázal, že by sa o syna nejakým spôsobom zaujímal, ani že by v tomto smere podnikol nejaké právne kroky. Obžalovaný je samostatne zárobkovo činnou osobou a teda mal v rozhodnom období príjem z tejto činnosti. Obžalovaný pred súdom v podstate ani neprejavil vôľu výživné zaplatiť. Obžalovaný počas doby páchania skutku (od 01.09.2019) nebol evidovaný na úrade práce ako uchádzač o zamestnanie. Obžalovaný pritom výživné voči svojmu synovi neplatí napriek tomu, že v minulosti už bol za takéto konanie právoplatne uznaný vinným. Ani len plynutie skúšobnej doby podmieneného odsúdenia ho neprímalo plniť si svoju vyživovaciu povinnosť aspoň v minimálnej výške. Ohľadom rozsahu konania obžalovaného, t.j. výšky dlhovaného výživného, súd vychádzal z vyjadrení obžalovaného, ako aj matky dieťaťa, ktorí zhodne potvrdili, že obžalovaný v žalovanom období nezaplatil žiadne výživné. Obžalovaný síce uviedol, že matke dieťaťa dal nejaké peniaze priamo do ruky, o čom však nemá doklad. Na druhej strane však tvrdí, že s matkou dieťaťa sa nestretol asi štyri roky, a teda je zrejmé, že v žalovanom období (od 01.09.2019) jej z tohto dôvodu nemohol osobne odovzdať žiadne peniaze.

Obžalovaný mal za žalované obdobie od 01.09.2019 do 14.09.2020, t.j. do času, keď nastúpil na výkon trestu odňatia slobody, zaplatiť svojmu synovi výživné vo výške 1.950,- €. Súd ďalej uvádza, že obžalovaný od 14.09.2020 vykonáva trest odňatia slobody, vyživovaciu povinnosť voči svojmu synovi D.Q. M. v ústave na výkon trestu nahlásil, a preto obžalovaný nemôže byť trestne zodpovedný za prípadné neplnenie svojej vyživovacej povinnosti v tomto období. Súd z tohto dôvodu upravil čas páchania skutku tak, že ako koniec páchania skutku určil deň 14.09.2020 ako deň nástupu na výkon trestu. Obžalovanému počas výkonu trestu odňatia slobody vyživovacia povinnosť síce nezaniká, avšak nemožno v tomto prípade neplnenie vyživovacej povinnosti sankcionovať v zmysle trestnoprávných noriem.

Súd upravil celkovú výšku dlhu obžalovaného tak, aby táto zodpovedala aktuálnemu stavu, keďže v podanej obžalobe prokurátor vychádzal z údajov platných ku dňu podania obžaloby, zatiaľ čo pre súd bol rozhodujúci stav ku dňu vyhlásenia rozsudku, resp. v danom prípade ku dňu nástupu na výkon trestu. V tejto súvislosti súd zároveň uvádza, že obžalovaný bol povinný platiť určené výživné aj počas tohto obdobia (od podania obžaloby).

Z objektívneho hľadiska je nepochybné, že obžalovaný si bol vedomý svojej zákonnej povinnosti (§ 62 ods. 1 Zákona o rodine). Napriek tomu výživné riadne a včas neplatí. Obžalovaný bol samostatne zárobkovo činnou osobou, mal príjem, napriek čomu výživné neplatil. Neboli zistené žiadne skutočnosti, ktoré by obžalovanému objektívne bránili plniť si svoju vyživovaciu povinnosť. Takéto jeho konanie možno kvalifikovať minimálne ako nepriamy úmysel v zmysle § 15 písm. b) Tr. zák. Obžalovaný svojim konaním skutočne naplnil znaky skutkovej podstaty prečinu „Zanedbanie povinnej výživy“ podľa § 207 ods. 1, ods. 3 písm. c) Tr. zák., keďže obžalovaný takto konal aj napriek tomu, že trestným rozkazom Okresného súdu Banská Bystrica sp.zn. 7T/33/2019 zo dňa 28.06.2019, ktorý sa stal právoplatným dňa 17.07.2019 bol odsúdený za prečin „Zanedbanie povinnej výživy“ podľa § 207 ods. 1 Tr. zák. a trestným rozkazom Okresného súdu Martin sp.zn. 13T/34/2019 zo dňa 13.01.2020, ktorý sa stal právoplatným dňa 07.08.2020 bol odsúdený za prečin „Zanedbanie povinnej výživy“ podľa § 207 ods. 1, ods. 3 písm. b) Tr. zák. Súd teda akceptoval prokurátorom navrhovanú právnu kvalifikáciu žalovaného skutku.

Pri rozhodovaní o druhu a výmere trestu súd prihliadal na riadne naplnenie účelu trestu v zmysle § 34 Tr. zák., pričom v zmysle § 38 ods. 2 Tr. zák. prihliadal aj na pomer a mieru závažnosti poľahčujúcich a priťažujúcich okolností.

Na strane obžalovaného možno konštatovať, že existuje poľahčujúca okolnosť podľa § 36 písm. l) Tr. zák., keďže obžalovaný sa k spáchaniu trestného činu priznal a skutok úprimne oľutoval. Súd v tejto súvislosti poukazuje aj na postoj obžalovaného na hlavnom pojednávaní, ktorý po poučení podľa § 257 Tr. por. vyhlásil, že je vinný zo spáchania skutku uvedeného v podanej obžalobe a na následne položené otázky v zmysle § 333 ods. 3 písm. c), d), f), g), h) Tr. por. odpovedal „áno“. Súd však vyhlásenie obžalovaného neprijal a vykonával dokazovanie v celom rozsahu, a to s poukazom na trestný čin, pre ktorý je obžalovaný trestne stíhaný. Podľa názoru súdu v prípade trestného činu podľa § 207 Tr. zák. by bolo prijatie vyhlásenia obžalovaného o tom, že je vinný zo spáchania skutku v jeho neprospech, keďže v prípade tohto trestného činu je možné využiť inštitút účinnej ľútosť až do času, kým sa súd neodoberie na záverečnú poradu (§ 86 ods. 1 písm. a) Tr. zák.). Ak by teda súd prijal vyhlásenie obžalovaného o tom, že je vinný zo spáchania skutku, ktorý je v obžalobe právne kvalifikovaný ako trestný čin podľa § 207 Tr. zák., rozsudok vo výroku o vine by sa stal právoplatným a nebolo by ho možné napadnúť odvolaním, čím by obžalovaný prišiel o možnosť v priebehu ďalšieho konania doplatiť výživné a zbaviť sa trestnej zodpovednosti.

Súd ďalej uvádza, že neprihliadol na priťažujúcu okolnosť podľa § 37 písm. m) Tr. zák., pretože táto je zohľadnená osobitným kvalifikačným znakom (§ 207 ods. 3 písm. c) Tr. zák.).

Súd uložil obžalovanému najprísnejší z trestov (trest odňatia slobody), aby tak bol riadne naplnený účel trestu.

Vzhľadom na prevažujúci pomer poľahčujúcich okolností (1:0) súd v zmysle § 38 ods. 3 Tr. zák. upravil trestnú sadzbu určenú v osobitnej časti Trestného zákona za spáchaný trestný čin (1 - 5 rokov) tak, že znížil hornú hranicu o jednu tretinu a ukladal obžalovanému trest v takto upravenej trestnej sadzbe (1 rok - 3 roky a 8 mesiacov). Súd uložil obžalovanému trest odňatia slobody pri dolnej hranici do úvahy pripadajúcej trestnej sadzby (1 rok), a to aj napriek tomu, že obžalovaný spáchal trestný čin v krátkom časovom intervale po začatí plynutia skúšobnej doby uloženej mu v inej trestnej veci. Súd považuje takýto trest na nápravu obžalovaného za dostatočný.

Okrem vyššie uvedených úvah súd uvádza, že výkon uloženého trestu ani nemohol podmiennečne odložiť, pretože tomu bráni ustanovenie § 49 ods. 2 Tr. zák. Obžalovaný totiž tento úmyselný trestný čin spáchal počas plynutia skúšobnej doby podmiennečného odsúdenia vo veci Okresného súdu Banská Bystrica sp.zn. 7T/33/2019. Ak teda obžalovaný pokračoval v páchaní tej istej trestnej činnosti aj počas skúšobnej doby bez toho, aby došlo čo i len k náznaku zmeny jeho správania sa v tomto smere, je zrejmé, že doterajšie uloženie podmiennečného trestu odňatia slobody, nespĺnilo sledovaný účel trestu. Súd zaradil obžalovaného do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia, keďže obžalovaný nebol v období posledných desiatich rokov pred spáchaním trestného činu vo výkone trestu odňatia slobody za úmyselný trestný čin.

Napokon súd uvádza, že v danom prípade neprichádzalo do úvahy uloženie súhrnného trestu s odsúdením Okresného súdu Martin sp.zn. 13T/34/2019. Obžalovaný dokončil páchanie trestného činu dňa 14.09.2020, pričom práve tento dátum je určujúci vo vzťahu k ukladaniu trestu. Trestný rozkaz Okresného súdu Martin sp.zn. 13T/34/2019, ktorý sa stal právoplatným dňa 07.08.2020, bol obžalovanému doručený dňa 29.07.2020, t.j. ešte pred dokončením páchania trestnej činnosti v predmetnej veci. Z tohto dôvodu skutok, ktorý obžalovaný spáchal v tejto veci nie je vo viacčinnom súbehu so skutkom, za ktorý bol odsúdený Okresným súdom Martin vo veci sp.zn. 13T/34/2019. Z tohto dôvodu súd ukladal obžalovanému samostatný trest.

Poučenie:

Proti rozsudku je prípustné odvolanie, ktoré možno podať na Okresnom súde Banská Bystrica v lehote 15 dní odo dňa oznámenia rozsudku. Odvolanie má odkladný účinok.

Odvolanie môžu podať:

- prokurátor pre nesprávnosť ktoréhokoľvek výroku, a to v prospech alebo aj v neprospech obžalovaného. V prospech obžalovaného môže podať odvolanie aj proti jeho vôli.
- obžalovaný pre nesprávnosť výroku, ktorý sa ho priamo týka, a to len vo svoj prospech
- príbuzný obžalovaného v priamom rade, jeho súrodenci, osvojiteľ, osvojenec, manžel a druh pre nesprávnosť výroku, ktorý sa priamo týka obžalovaného, ale len v jeho prospech
- zákonný zástupca, opatrovník a obhajca obžalovaného pre nesprávnosť výroku, ktorý sa priamo týka obžalovaného, a to len v jeho prospech. Ak je obžalovaný zbavený spôsobilosti na právne úkony alebo ak je jeho spôsobilosť na právne úkony obmedzená, môžu podať odvolanie v jeho prospech i proti jeho vôli

Osoby oprávnené podať odvolanie proti niektorému výroku rozsudku ho môžu napadnúť aj preto, že taký výrok nebol urobený, ako aj pre porušenie ustanovení o konaní, ktoré predchádzalo rozsudku, ak toto porušenie mohlo spôsobiť, že výrok je nesprávny alebo že chýba.